



HORIZONT 2024/9

Migrációkutató Intézet

**Dobó Géza: Megindult a visszaszivárgás – A migrációs helyzet alakulása
Magyarország déli határvidékén**

2024. 07. 31.

Dobó Géza: Megindult a visszaszivárgás – A migrációs helyzet alakulása Magyarország déli határvidékén

AZ ELŐZMÉNYEK ÁTTEKINTÉSE

A Szerbia és Magyarország közötti határszakaszt érintő irreguláris migráció első jelentősebb hulláma 2014-re datálható, amikor túlnyomórészt koszovói albánok¹ tartottak a nyugat-balkáni útvonalon keresztül Nyugat-Európába. A következő hullámra pedig 2015-ben került sor, akkor jelentős számban érkeztek a szíriai polgárháború pusztítása elől menekülők, közülük is az ottani középosztályhoz tartozók – orvosok, mérnökök, tanárok stb. – alkották a bevándorlók számottevő részét. Mind Szerbiában, mind Magyarországon a közvélemény jóval pozitívabb képet alkotott a korábban érkezőkről, mint az őket követő, jellemzően alacsonyabb végzettségű, esetenként fegyveres leszámolásokba keveredő és a hatóságokkal szemben agresszívan fellépő, embercsempészek által támogatott, zömében gazdasági migránsokról. A menekültáradatot amiatt is fogadták fenntartással, mert az irreguláris migránsok jelentős része a kedvezőbb menedéjogi elbírálás reményében szírnek adta ki magát.

Az elmúlt években a nyugat-balkáni migrációs útvonal² egyik legnagyobb forgalmú elágazásává a szerb–magyar országhatár vált. Az irreguláris migrációval leginkább sújtott határsávban élők körében mindkét országban fokozatosan nőtt a folyamat megfékezését követelők száma. A 2015-16-os nagy migrációs hullám idején ugyanis mintegy 1,4 millió ember érkezett az Európai Unióba, oroszánrészük Magyarországon és Szerbián keresztül igyekezett eljutni Nyugat-Európába. Mindezt az akkori német kancellár, Angela Merkel által meghirdetett „Willkommenskultur” is súlyosbította: ekkoriban ugyanis Németország gyakorlatilag bármiféle előszűrés nélkül fogadta be a migránsokat, amely meghívólevelet jelentett a Szíriából és más közel-keleti országokból, valamint az Ázsiából érkező részben politikai üldözötteknek, gazdasági

ABSZTRAKT

2023 októbere előtt még mindennapos volt a Magyarország és Szerbia közötti, az Európai Unió schengeni övezetét védő műszaki határzár ostroma az irreguláris migránsok részéről. Tavaly októberben viszont a szerb hatóságok fellépése eredményeként jelentős visszaesés volt tapasztalható, és az év utolsó hónapjaiban szinte teljes egészében megszűntek az illegális határátlépési kísérletek. Azóta azonban – ugyan jóval kisebb mértékben, mint a korábbi csúcsideszakban – ismét sor kerül határsértésekre. Jelen tanulmány célja a déli határszakasz szerbiai oldalán a jelenlegi helyzet feltárása, különös tekintettel az illegális bevándorlás dinamikájára.

¹ URBÁN 2016.

² EUROPEAN COUNCIL, 2024.

menekülteknek. Az ellenőrizetlen, útiokmányok nélkül érkezettek rövid időn belül riadalmat keltettek Európa-szerte, azonban tagállami szinten a magyar kormány volt az első, amely határozott intézkedéseket vezetett be az irreguláris migráció megfékezésére – annak ellenére, hogy eleinte a legtöbb európai vezetés elítélte a szigorú magyar határvédelmi fellépést. Magyarország déli határszakaszára először az úgynevezett gyorsleépítésű, másfél-két méter magas drótakadályt, rövidített nevén a GYODÁ-t húzták fel, melyre pengés drótakadályokat telepítettek. A hadászatban is használt szögesdrót „NATO-penge” néven is ismert. A GYODA ma is áll a végleges megoldásként kiépített, négy méter magas kerítés előtt, amit utóbb 45 fokos további pengedrótos magassági toldattal (úgynevezett hattyúnyakkal) is megerősítettek. A végleges létesítmény murvás szervizúttal ellátott, hő- és mozgásérzékelőkkel, valamint térfigyelő kamerákkal telepített kettős kerítésrendszerből áll. (Honvédelmi szakzsargonos rövidítéssel: „LADA”, mint lassú telepítésű drótakadály.)

A műszaki határzár (mind a közbeszédben, mind a médiában gyakran használt elnevezésével, a „kerítés”) mintegy 175 kilométeres szakaszon húzódik a szerb–magyar határon és 120 kilométer hosszan a horvát–magyar határszakaszon. Utóbbira azért volt szükség, mert akkoriban Horvátország még nem tartozott a schengeni övezethez, ráadásul a magyar határőrizet feladata volt az előszűrés elvégzése. A magyar–horvát határszakasz hosszabb, mint a szerb–magyar, ennek oka, hogy előbbi esetében több a természetes akadályt képező folyami határszakasz, mint a szerb–magyar határon, ahol ez a Tisza árterületére korlátozódik. A kettős határzár közel két év alatt, 2015 nyarától 2017 májusáig épült ki, melyhez hazánk uniós segítséget is kért Magyarország 2017-ben azt kérte, hogy a határzár felépítésével kapcsolatos – addig összesen 270 milliárd forintos költség – felét térítse meg. Merev elutasítás volt az első reakció, majd 2019 tavaszán a kért összeg töredékét, 20 millió eurót – akkori árfolyamon mintegy 6,3 milliárd forintot – ajánlott fel az Európai Bizottság Magyarországnak.³

A műszaki határzárral Magyarország az unió schengeni határainak hatékony védelmét látja el, összhangban a külső határok védelméről rendelkező Schengeni kódex⁴ előírásaival. A határzár a balkáni útvonalon az irreguláris migrációs forgalom egy részét áterrelte Magyarország felől Bosznia-Hercegovina irányába, ugyanis a szerb–bosznia-hercegovinai határszakaszon fizikai határzár nem került kiépítésre. Az irreguláris migránsok ezen az útvonalon Boszniából Horvátországon és Szlovénián keresztül tartanak nyugat-európai célállomásuk felé.

Magyarország két, a legális határforgalomhoz közeli közúti határátkelő közelében tranzitzőnát épített ki, a migránsok kizárólag itt nyújthatták be menedékkérelmüket és annak elbírálásáig a tranzitzőnát kellett maradniuk. Az Európai Unió Bírósága (EUB) azonban 2020-ban kötelezettszegési eljárásban a gyakorlat miatt elmarasztalta

³ BRÜCKNER 2019.

⁴ EURÓPAI PARLAMENT ÉS TANÁCS 2014.

Magyarországot. 2024. június 13-án a testület azzal az indokkal, hogy Magyarország nem hajtotta végre a korábbi bírósági ítéletet, újabb, drákói szigorú ítéletet⁵ hozott: 200 millió euró átalánybüntetés megfizetésén felül napi egymillió eurós bírságot szabott ki, amit mindaddig kell fizetnie Magyarországnak, míg az EUB ítéletének nem tesz eleget. A tranzitónákat Budapest már a 2020-as ítélet után felszámolta, viszont egy új jogszabályi rendelkezés alapján a Magyarországon tetten ért, a határátkeléshez szükséges okiratok nélküli irreguláris migránsokat a műszaki határzár kapuján visszakísérik és tájékoztatják őket, hogy a menedékkérelem iránti szándéknyilatkozatukat az ország belgrádi nagykövetségén tudják benyújtani. Ezzel az eljárási móddal kapcsolatban is kiterjedt az unió kötelezettség-szegési eljárása Magyarországgal szemben.

A SZERB HATÓSÁGOK PASSZIVITÁSA

Mind Szerbia, mind Magyarország a mai napig migrációs tranzitországnak számít, azonban eltérő módon kezelték a helyzetet: a műszaki határzár kiépítése kapcsán Szerbia más európai országokhoz hasonlóan annak embertelen voltát hangsúlyozta és Belgrád kijelentette, szolidaritást vállal a menekültekkel és elítéli bármiféle szögesdrót akadály vagy kerítés építését.⁶ A magyar műszaki határzár megítélése az idők folyamán ugyanakkor megváltozott, különösen miután bizonyossá vált, hogy az irreguláris migránsok túlnyomó része nem politikai üldözött, hanem gazdasági bevándorló, Magyarország pedig a műszaki határzárral jogszerűen tesz eleget a Schengeni kódexben foglalt határvédelmi kötelezettségének. Később Szlovénia és Horvátország közös határszakaszán is határzárakat építettek, idővel pedig az EU keleti határain Lengyelország, Lettország és Litvánia is hasonló akadályt emelt a migránsokat hibrid fenyegetés formájában eszközként használó Belorusszal szemben.

A magyar műszaki határzár kiépítését követően a szerbiai határsávban migránsok tömegei rekedtek, akiket szerb kormányzati döntés alapján szervezeten, autóbuszokkal szállították a bevándorlók számára továbbra is nyitott szerb–horvát országhatárra.⁷ Miután viszont Horvátország is megerősítette a határvédelmét, majd 2023. január 1-jén a schengeni övezet tagjává vált, a Nyugatra tartó migránsoknak egyszerűbb volt visszatérni a szerb–magyar határon átvezető útvonalra, melynek eredményeként hazánk déli határán ismét felélénkült a migrációs forgalom.

A koronavírus világjárvány hatására a legális és illegális határátkelések száma világszerte drasztikusan visszaesett. 2022-től azonban a határsértések száma a nyugat-balkáni útvonalon ismét elérte⁸ a Covid előtti időszakban regisztráltakat, majd folyamatos emelkedés

⁵ EURÓPAI UNIÓ BÍRÓSÁGA 2024.

⁶ AA.COM 2015.

⁷ RTV.RS 2015.

⁸ STATISTA.COM 2024.

következett be. A csúcspont 2023 augusztusa volt, amikor is egy alkalommal heti szinten 9618⁹ határsértést regisztrált a magyar határrendészet a magyar–szerb határon. A határsértések mennyiségi növekedése mellett az is további aggodalomra adott okot, hogy a migránsok egyre agresszívebben léptek fel a hatóságokkal szemben, továbbá a kettős kerítésrendszeren való átjutás módszerei is változtak. Eleinte alagutat ástak a könnyű, homokos talajban, melyre válaszul a magyar a műszaki határzár talajszint alatti részét is megerősítette. Ezután az illegális bevándorlók könnyű, alumínium létrákkal hatoltak át a műszaki határzáron az embercsempészek segítségével. Utóbbiak ugyanis azzal igyekeztek elterelni a magyar rendőrök és határvadászok figyelmét, hogy köveket, fahasángokat dobáltak rájuk, még lövöldözésekre is sor került, ez idő alatt a migránsoknak volt elég idejük átjutni a határon.

A magyar rendvédelmi szervek intézkedései sziszifuszi küzdelemnek bizonyultak, hiszen a szerb társhatóságok fellépésének hiányában a sikertelen kísérletek után a legtöbb bevándorló újra és újra próbálkozott. Szerbiában a határsávban többnyire romos, elhagyatott mezőgazdasági és egykori vámépületekben vertek tanyát az illegális bevándorlók,¹⁰ akiknek jelenlétét a szerb hatóságok megtűrték, inkább az ország déli, szerb–észak-macedón határainak védelmére fordítottak fokozottabb hangsúlyt. Az északi határszakaszon még a tranzitban átvonuló migránsok feltartóztatására is alig került sor, a szerb hatóságok inkább csak kampányszerűen, olyankor léptek fel, amikor az egyre agresszívebbé váló, felfegyverkezett, rivális embercsempész-bandák közötti leszámolások halálos áldozatokkal is jártak. Miután ezek az események veszítették hírértékükből, ismét visszaállt minden a régi kerékvágásba és a szerb hatóságok nem bolygatták az országukban jogcím nélkül tartózkodó migránsokat. Passzivitásuk arra a stratégiára utalt, hogy lévén Szerbia is migrációs tranzitország, a helyi hatóságok nem voltak érdekeltek abban, hogy az ország területén tartóztassák fel az illegális bevándorlókat.

A HATÁRSÉRTÉSEK CSÖKKENÉSÉNEK OKAI

A határsértések számának drasztikus csökkenéséhez az vezetett, hogy 2023 októberétől kezdődően a határvédelmet nemcsak a magyar hatóságok (határrendészek és határvadászok) látják el, hanem a szerb hatóságok is fokozottan részt vesznek az illegális migráció megfékezésében. Tavaly október végén a szerb rendőrség és csendőrség ugyanis összehangolt műveleteket hajtott végre, amelyek során a migránsok által használt szálláshelyeket felszámolták.¹¹ Belgrád részéről azután következett az irányváltás – beleértve a magas kockázatú tömegrendezvények biztosítására kiképzett csendőrség bevetését –, hogy az irreguláris migráció irányítását immár teljes egészében felfegyverzett embercsempész-csoportok vették át, közülük egykori afgán tálib harcosok¹² is. A csendőrök felszámolták a romos épületekben és az erdőkben fellelhető illegális migráns táborokat, a bevándorlókat

⁹ POLICE.HU 2024.

¹⁰ DOBÓ – TÁRIK 2023.

¹¹ SUBOTICA.COM 2023.

¹² HVG 2023.

pedig az ország délebbi pontjain található befogadó állomásokra szállították. Korábban gyakran előfordult, hogy miután a nyílt befogadó állomásokra szállították a migránsokat, azok tömegközlekedéssel vagy taxival akár 24 órán belül visszatértek a határzónába. 2023 októberét követően azonban a migránsok visszaszivárgását is megakadályozták a szerb hatóságok. Az illegális migráció elleni küzdelemben a szerb rendvédelmi szervek jelenleg is kapnak segítséget más államoktól, köztük Magyarországtól is, azonban a külföldiek túlnyomórészt nem az ország északi, hanem a szerb–észak-macedón országhatáron teljesítenek szolgálatot. Szerbiában a migránshelyzet kezelésében a fordulatot egyrészt az EU, illetve egyes tagállamai erre irányuló, határozott felkérése sarkallta. Az EU-tagjelölt és tranzitországgként működő Szerbia részére ugyanis az unió előírta az irreguláris migráció megfékezésére irányuló intézkedések bevezetését, melyhez támogatást is nyújtanak.¹³ Másrészt pedig a 2023 végi parlamenti választások kampánytémái között is szerepelt a migrációs krízis.¹⁴

A szerbiai közvélemény vegyesen reagált a hatóságok fellépésére. Egyesek meglepéssel fogadták a határozott intézkedéseket, különös tekintettel az embercsempész bandák elleni fellépésre, mások azonban szkeptikusak voltak, és attól tartottak, hogy – mint korábban is oly sokszor – a hatósági intézkedések csupán ideiglenesek, és a decemberi parlamenti választásokat követően előbb-utóbb visszaáll a korábbi állapot. A kételkedők szerint ugyanis a 2023. december 17-i, előrehozott szerbiai országgyűlési választások kormányzati kampányfogásának részét képezte az illegális bevándorlókkal szembeni intézkedéscsomag.

HELYSZÍNI BEJÁRÁSOK

A 2024 júniusi terepbejárás során gyűjtött tapasztalataink alapján meggyőződhattünk arról, hogy a migránsok korábbi táborhelyein a helyi kommunális vállalat és önkéntesek a helyszínek egy részét kitakarították és a szemetet elszállították. Horgos település országhatárhoz közeli részén, a Bácska majorság melletti elhagyatott épületeknél – ahol korábbi terepbejárásaink során elsősorban Marokkóból és más észak-afrikai országokból érkező migránsok táboroztak – arról tájékoztattott a birtok zárt területének biztonsági őre, hogy a 2023-as őszi nagy csendőri razziákat követően nem észlelték irreguláris bevándorlók jelenlétét. A közeli, településszéli utcák lakói viszont azt mondták, hogy a majorságnál ugyan nem, de a közeli erdőben láttak bevándorlókat. Horgos külterületének egy részét a kétezres évek elején megépített autópálya kettészelte, ami azzal járt, hogy az Alkonyat utca északi végén felépült néhány ház elértéktelenedett, hiszen ezzel azok csak nehézkesen, földúton keresztül váltak megközelíthetővé. Korábban ezeket az elhagyatott épületeket vették birtokba a migránsok, akik a közlekedési szabályokra fittyet hányva – saját testi épségüket is veszélyeztetve – az autópályán átgyalogolva jártak vissza szálláshelyükre.

¹³ EUINFO 2023.

¹⁴ BBC 2024.



1. fénykép – Dobó Géza

Ezekben a gyakran félig lebontott és romossá lelakott házak túlnyomó részében azonban senki sem takarította el a tavaly ősszel véget ért migránsinvázió nyomait. A mindent elborító szemétkupacok mellett a többnyire neveket tartalmazó arab nyelvű falfirkák teszik egyértelművé, hogy nemrég még illegális bevándorlók húzták meg magukat a környéken.

A szerb–magyar országhatár közelében az irreguláris migrációval érintett legnagyobb szerbiai település Szabadka. A város északi részét övező, mintegy 4500 hektáros erdősáv a magyar országhatárig terjed. Északkeleten a kelebiai, a középső, északi részen a makkhetesi, míg attól nyugatabbra Tőzegbánya erdősége fekszik. A legforgalmasabb időszakban a legtöbb migráns a makkhetesi erdőben verte fel táborhelyét, azonban lévén a három erdőség összefüggő karéjt alkot, máshol is szétszóródtak. Mostani terepbejárásunk során egy, az illegális migránsok korábbi táborhelyeit és jelenlegi nyomait is jól ismerő, helyi kíséző kalauzolt. Itt a migránsok közül verbuválódott embercsempészek uralták az erdő mélyiségi részét. A szerb csendőrség a migránsok bázisainak felszámolásakor drónokat és quadokat is bevetett, a lerombolt felépítmények maradványai arról árulkodnak, hogy azokat komoly katonai tapasztalatokkal felvértezett személyek építhették. Az egyenletesre döngölt talaj képezte a farönkökkel övezett, téglalap alapú, meglehetősen nagy méretű, mintegy 15x5 méteres sátrak alapját. A felépítmények négy szélén álló fákra rögzített sátorponyvákat a szerb csendőrök levágták, viszont a kötelek egy része a fákon maradt.



2. fénykép – Dobó Géza

Négy egykori táborhelyet jártunk be, azonban a helybéli kíséző elmondta, hogy jóval több táborhely-rom is fellelhető a helyszínen.

Az egykori táborhelyek szervezettségére utal, hogy több, időközben betemetett kút is fennmaradt. A könnyen ásható, homokos talajban ugyanis már öt méter mélyről iható vizet lehet nyerni. A helybéliek szerint a talajba fegyvereket és holttesteket is eláshattak. Úgy tartják, hogy az embercsempész bandák egymás közti leszámolásainak jóval többen eshettek áldozatul, mint ahány a hatóságok tudomására jutott. A felszámolásuk előtt a táborokban aggregátorokkal áramot is termeltek és mint kísézőnk elmondta, a táborlakókat segítő taxisok olykor még élő birkákat is hoztak az ellátmány biztosítására, a földutakat pedig gyakran kivágott fákkal torlaszolták el. Ezekben az erdőkben embercsempészek tanyáztak állandó jelleggel, az országhatárt átlépő migránsokat csak addig állomásoztatták itt, amíg nem álltak össze a határátkelésre a megfelelő számú, olykor száz fős csoportok. A nagy kiterjedésű erdőségekben becslések szerint mintegy 3500-an is meghúzódhattak.

A MIGRÁNSOK JELENLEGI JELENLÉTÉNEK NYOMAI

Azt, hogy továbbra is jelen vannak a Szabadkát övező erdőkben a migránsok, az ott fellelhető hulladék is jelzi. A korábbról ott maradt szeméttől megkülönböztető a frissen felhalmozott, különösen az energiatalos dobozoknál látszik az eltérés a kifakult, régebben eldobáltak és az újabbak között.



3. fénykép – Dobó Géza

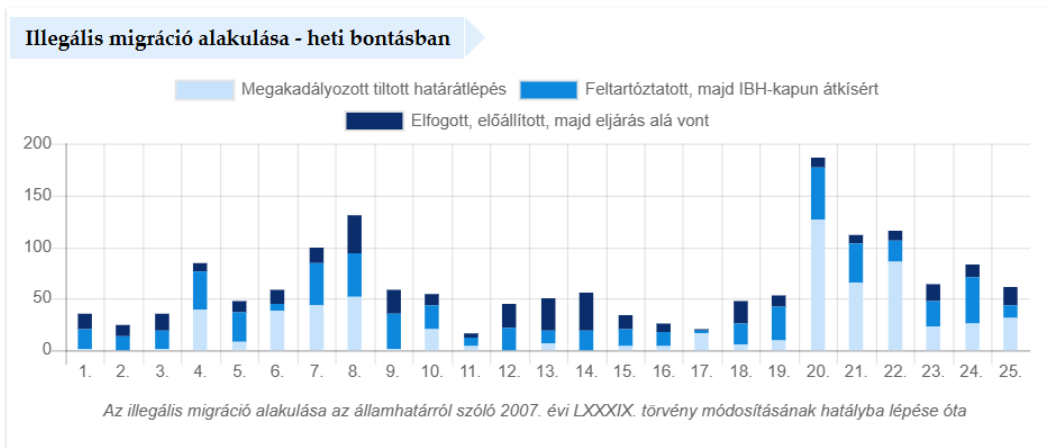
A jelentős számú energiatalos doboz is a migránsok jelenlétére utal, ugyanis a határkerítésen történő átkelési kísérletek előtt jellemzően energiatallal stimulálják magukat. A szemét mellett a friss tűzrakások nyomai is hasonlókról árulkodnak, ezeken a területeken a kirándulók száma ugyanis elenyésző és rájuk egyébként sem jellemző a szemét otthagynása.



4. fénykép – Dobó Géza

A magyar rendőrség által észlelt határsértésekről vezetett nyilvántartás is alátámasztja, hogy a tendenciák növekvőek: míg a 2024-es év első hetében mindössze egy megakadályozott, tiltott határátlépésre került sor, addig a huszadik héten már 126-ra.

Év



1. ábra – forrás: police.hu

Korábban jellemzően a makkhetesi erdőkben fordultak elő nagy számban migránsok, a jelenlegi bejárás során viszont azt tapasztaltuk, az annál nyugatabbra fekvő, Tőzegbánya melletti erdőben volt nagyobb számban friss szemét és tűzrakás-maradvány. A korábbiakkal ellentétben azt is látni lehet, hogy tartva a szerb hatóságoktól, a taxisok már jelöletlen járművekkel látják el a logisztikai feladatokat, úgy, mint a migránsok és az ellátmányok szállítását. Szerbiában a taxiknak ugyanolyan a rendszámablája, mint a többi autónak, így nagy valószínűséggel egyszerűen leszerelik a taxi jelzést.

KONKLÚZIÓ

Mivel a migránsok visszaszivárgása már megkezdődött, a szerb csendőrség pedig többé nincs jelen a terepen, a helybéli lakosság jelentős része attól tart, hogy néhány éven, vagy akár hónapon belül a Szabadkát övező erdőkben ismét táborot verhetnek az embercsempész bandák, mint a bázisaik tavaly októberi felszámolását megelőző időkben. Annál is inkább, mivel a migránskibocsátó országokból továbbra is áramlanak a nyugat-balkáni útvonalon keresztül az illegális bevándorlók, így ezt a korábban már bevált, Európai Unióba vezető elágazást bizonyára újra használni fogják. Azt, hogy a nyugat-balkáni útvonal továbbra is jelentős szerepet tölt be az Európai Unióba irányuló migrációs folyamatokban, az is alátámasztja, hogy Magyarország helyett főképp Bosznia-Hercegovinán keresztül haladnak a bevándorlók jellemzően nyugat-európai úticéljaik felé. Boszniából Horvátországba tartanak, onnan pedig Szlovéniába, majd azt követően Olaszország vagy Ausztria felé folytatják útjukat. Az Európai Határ- és Partvédelmi Ügynökség (Frontex)¹⁵ 2024 első hat hónapjában 10 642 határsértést vett nyilvántartásba, vagyis a fő csapásvonal jelenleg az északi helyett a nyugati. Mivel a korábbi évek tapasztalatai is azt mutatják, hogy a migrációs

¹⁵ FRONTEx 2024.

útvonalak dinamikusan változnak, ezért megalapozottan várható a szerb–magyar
országhatár ismételt felértékelődése a migránsok körében.

IRODALOMJEGYZÉK

- AA.COM (2015): *Srbija će primati i pokazivati solidarnost i humanost prema izbeglicama – Szerbia szolidáris a menekültekkel és befogadja őket.* 2015.11.17. Forrás: <https://www.aa.com.tr/ba/balkan/srbija-%C4%87e-primati-i-pokazivati-solidarnost-i-humanost-prema-izbeglicama/475173> (Megtekintve: 2024.07.15.)
- BBC (2024): *Izbori u Srbiji 2023: Kakva je budućnost srpske desnice i zašto je udaljena od evropske – szerbiai választások 2023: Milyen a szerb jobboldal jövője és miért távolodott el az európaiaktól.* 2024. január 18. Forrás: <https://www.bbc.com/serbian/lat/srbija-67997182> (Megtekintve: 2024.07.15.)
- BRÜCKNER, GERGELY (2019): *Az Európai Bizottság 6,3 milliárd forintot küldene a kerítésre.* Index, 2019.03.02. Forrás: <https://index.hu/belfold/2019/03/02/az-europai-bizottsag-6-3-milliard-forint-ot-kuldene-a-keritesre/> (Megtekintve: 2024.07.15.)
- DOBÓ, GÉZA – TÁRIK, MESZÁR (2022): *Akik az alumíniumletrában bíznak – Migránsinterjúk a déli határ szerb oldalán.* 2022. március 17. Forrás: <https://migraciokutato.hu/2022/03/17/horizont-2022-9-akik-az-aluminiiumletraban-biznak-migransinterjuk-a-deli-hatar-szerb-oldalan/> (Megtekintve: 2024.06.27.)
- EUROPEAN COUNCIL (2024): *Illegal border crossings on the Western Balkan route.* 2024. Forrás: <https://www.consilium.europa.eu/en/infographics/western-balkans-migration-route/> (Megtekintve: 2024.06.27.)
- EUINFO (2023): *Podrška Evropske Unije upravljanju migracijama – Az Európai Unió támogatása a migrációs irányításban.* 2023. március 21. Forrás: <https://euinfo.rs/podrska-eu-upravljaju-migracijama/> (Megtekintve: 2024.07.15.)
- EURÓPAI PARLAMENT ÉS TANÁCS (2014): *Schengeni határellenőrzési kódex.* 2014 március 14. Forrás: <https://eur-lex.europa.eu/HU/legal-content/summary/schengen-borders-code.html> (Megtekintve: 2024.06.27.)
- EURÓPAI UNIÓ BÍRÓSÁGA: (2024) *99/24 sz. sajtóközlemény.* 2014 június 13. Forrás: <https://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2024-06/cp240099hu.pdf> (Megtekintve: 2024.06.27.)
- FRONTEX (2024): *EU external borders: Irregular border crossings fall one third in the first half of 2024* 2024.07.11. Forrás: <https://www.frontex.europa.eu/media-centre/news/news-release/eu-external-borders-irregular-border-crossings-fall-one-third-in-the-first-half-of-2024-ALAcOn> (Megtekintve: 2024.07.15.)

- HVG: (2023) *Tálib titkosszolgálatot, ismert terrorszervezetet is emleget a déli határbélyzetről szóló titkosszolgálati jelentés.* 2023. november 2. Forrás: https://hvg.hu/itthon/20231102_Tamadhatova_valt_a_deli_hatarzar_ismeri_a_titkosszolgálati_jelentes_am_a_lenyeket_kitakartak_belole (Megtekintve: 2024.06.27.)
- RTV.RS (2015): *Talas izbeglica preusmerena ka Hrvatskoj – A menekülthullámot átirányították Horvátország felé.* 2015. szeptember 16. Forrás: https://rtv.rs/hu/vojvodina/talas-izbeglica-preusmeren-ka-hrvatskoj_639115.html (Megtekintve: 2024.06.27.)
- POLICE.HU (2024): *Az illegális migráció alakulása heti bontásban.* 2024. Forrás: https://www.police.hu/hu/hirek-es-informaciok/hatarinfo/illegalis-migracio-alakulasa?weekly_migration_created%5Bmin%5D=2023-01-01+00%3A00%3A00&weekly_migration_created%5Bmax%5D=2024-01-01+00%3A00%3A00 (Megtekintve: 2024.06.27.)
- STATISTA.COM (2024): *Number of illegal border-crossings to the European Union over the Western Balkan route (Croatia, Hungary and Romania) from 2009 to 2022.* 2024. Forrás: <https://www.statista.com/statistics/455379/western-balkan-illegal-border-crossing-to-the-eu/> (Megtekintve: 2024.06.27.)
- SUBOTICA.COM (2023): *Jake snage zandarmerije i policije sprovode akcije na teritoriji grada, prigradskih naselja i sume – A csendőrség és a rendőrség megerősített alakulatai hajtanak végre akciókat a város, a környező települések és erdők területén.* 2023. október 28. Forrás: <https://www.subotica.com/vesti/jake-snage-zandarmerije-i-policije-sprovode-akcije-na-teritoriji-grada-prigradskih-naselja-i-sume-id47940.html> (Megtekintve: 2024.06.27.)
- URBÁN, FERENC (2016): *A Koszovóból kiinduló migráció jellemzése.* 2016. január 6. Forrás: <https://real.mtak.hu/128488/1/UrbanBelugyiSzemle2016.evi1.szam74-91.pdf> (Megtekintve: 2024.06.27.)

HORIZONT ELEMZÉSEK

A Migrációkutató Intézet elektronikus kiadványsorozata

Kiadó: **Migrációkutató Intézet**

Szerkesztés és tördelés: Györgyi Dominika Zita

Lektorálta: Dr. habil. Marsai Viktor

A kiadó elérhetősége: H-1518 Budapest, Pf. 155

Tel.: +36 1 372 0191

E-mail: info@migraciokutato.hu

Az elemzés és annak következtetései kizárólag a szerző magánvéleményét tükrözik, és nem tekinthetők a Migrációkutató Intézet álláspontjának.

© Dobó Géza, 2024

© Migrációkutató Intézet, 2024

ISSN 2677-1780